LATVIJAS REPUBLIKAS 14. SAEIMAS
VALSTS PĀRVALDES UN PAŠVALDĪBAS KOMISIJAS SĒDES

PROTOKOLS NR. 141.1.9/7-62-14/26

2026. gada 22. oktobrī

Atklāta sēde, sākas plkst. 12.35, beidzas plkst. 13.04
Rīgā, Jēkaba ielā 16, 308.telpa – sēde notiek daļēji attālināti videokonferences formātā

PIEDALĀS:

komisijas locekļi: O.Burovs, I.Līdaka, A.Brakovska, D.Melnalksnis, I.Stobova, A.Švinka;

citas personas:
Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departamenta Radošo industriju nodaļas eksperte dizaina un arhitektūras jautājumos D.Purviņa;
Ekonomikas ministrijas valsts sekretāra vietniece būvniecības un mājokļu politikas jautājumos I.Beināre;
Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas koordinācijas departamenta direktore L.Treimane;
Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas koordinācijas departamenta vecākā eksperte I.Stūre;
Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas Telpiskās plānošanas un zemes pārvaldības departamenta Projektu un pētījumu nodaļas vecākā eksperte I.Šavraka;
Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes vadītāja I.Bula;
Latvijas Arhitektu savienības valdes locekle A.Kursiša;
Latvijas Arhitektu savienības jurists K.Šmits;
Latvijas Arhitektu savienības arhitekts G.Grikmane;
Latvijas Arhitektu savienības Sertificēšanas centra vadītājas vietniece D.Ostapceva;
Latvijas Ainavu arhitektu asociācijas valdes locekle L.Hrisanfova;
Latvijas Ainavu arhitektu asociācijas valdes priekšsēdētāja, Starptautiskās ainavu arhitektu federācijas Eiropas reģiona prezidente I.Purs;
Latvijas Būvuzņēmēju apvienības vadītājs E.Kupčs;
Latvijas Būvuzņēmēju apvienības jurists A.Paegle;
Ārvalstu investoru padomes Latvijā būvniecības jautājumu eksperte I.Kramiņa;
Latvijas Darba devēju konfederācijas juriste, darba tiesību eksperte A.Neilande;
Juridiskā biroja vecākais juridiskais padomnieks A.Ratniks;
Komisijas konsultantes: K.Vītola, A.Kronberga, G.Saulīte, I.Bogdanova;
Komisijas administratore S.Naruseviča.

SĒDI VADA: O.Burovs
PROTOKOLĒ: I.Bogdanova

DARBA KĀRTĪBĀ:

1. Likumprojekts "**Arhitektūras likums**" (Nr.1549/Lp14) (steidzams) pirms otrā lasījuma.

O.Burovs atklāj Komisijas sēdi, informē par izskatāmo darba kārtību, pārliecinās par klātesošo deputātu klātbūtni un informē par pieaicināto institūciju pārstāvjiem.

1.

Likumprojekts "Arhitektūras likums" (Nr.1549/Lp14) (steidzams) pirms otrā lasījuma

O.Burovs aicina sākt likumprojekta "Arhitektūras likums" (Nr.1549/Lp14) (steidzams) pirms otrā lasījuma (turpmāk – Likumprojekts) izskatīšanu. Informē klātesošos, ka pēc iepriekšējās Komisijas sēdes darbs turpinājās vēl aptuveni divas stundas, lai sagatavotu nākamo priekšlikumu pakotni. Informē, ka deputātu rīcībā ir jaunā tabula, un aicina sākt skatīt 9.pantu, kurā apkopoti Darba grupas priekšlikumi, kā arī ietverti trīs I.Bērziņas priekšlikumi. Vārds tiek dots Juridiskā biroja pārstāvim.

Par Darba grupas priekšlikumu Nr.1 un deputātes I.Bērziņas priekšlikumu Nr.21, Nr.22 un Nr.23

A.Ratniks informē, ka sākotnējais 9.pants ir pārveidots par 11.pantu. Pants ir pārstrukturēts, nodalot abām profesijām atsevišķās un kopīgās kompetences. Tāpat paredzēts atteikties no regulējuma, kas noteic, ka arhitekts var sniegt profesionālu atzinumu, jo tas ir pašsaprotami un neprasa īpašu normatīvu nostiprinājumu. Vienlaikus veikti arī precizējumi, samazinot detalizācijas pakāpi attiecībā uz arhitekta un ainavu arhitekta darbību būvniecības procesā. Tāpat A.Ratniks pārstāvis informē, ka šīs dienas rītā ainavu arhitekti ir lūguši veikt nelielu precizējumu panta otrās daļas 2.punktā, pēc vārdiem "darbība ar telpiskās attīstības plānošanu" tos aizstājot ar vārdiem "darbība ar ainavu arhitektūru un telpiskās attīstības plānošanu".

O.Burovs norāda, ka darba grupas priekšlikums kārtējo reizi ir vienkāršots. Vaicā, vai par darba grupas priekšlikumu ir jautājumi, precizējumi vai citi komentāri, tostarp attālināti pievienojušos dalībnieku vidū. Konstatējot, ka iebildumu un papildu priekšlikumu nav, viņš aicina atbalstīt darba grupas priekšlikumu un dod vārdu I.Līdakam.

I.Līdaka uzdod precizējošu jautāju par tālāko rīcību ar I.Bērziņas priekšlikumiem.

O.Burovs aicina atbalstīt Darba grupas priekšlikumu un vienlaikus aktualizē jautājumu par I.Bērziņas iesniegtajiem priekšlikumiem. Viņš norāda, ka iepriekšējās diskusijās ticis pausts viedoklis, ka I.Bērziņa savus priekšlikumus varētu atsaukt, un atgādina, ka par šādu iespēju jau ir runāts. O.Burovs konstatē, ka I.Bērziņa sēdē nepiedalās, tādēļ šobrīd nav iespējams noskaidrot viņas nostāju attiecībā uz priekšlikumu atsaukšanu. Ņemot to vērā, O.Burovs rosina šobrīd šos priekšlikumus neatbalstīt.

A.Ratniks informē, ka attiecībā uz priekšlikumu Nr.21 darba grupas redakcijā ir veiktas zināmas izmaiņas, līdz ar to šo priekšlikumu varētu uzskatīt par daļēji atbalstītu. Savukārt priekšlikumi Nr.22 un Nr.23 būtu uzskatāmi par neatbalstītiem.

Deputātiem nav iebildumu.

Komisija atbalsta priekšlikumu Nr.1 kā Komisijas priekšlikumu.

Komisija daļēji atbalsta priekšlikumu Nr.21, iekļaujot to Komisijas priekšlikumā.

Komisija neatbalsta priekšlikumu Nr.22 un Nr.23.

Par Darba grupas priekšlikumu Nr.2 un deputātes I.Bērziņas priekšlikumu Nr.24 un Nr.25

A.Ratniks skaidro, ka no attiecīgā panta ir izslēgta otrā daļa, jo tā dublē citas Likumprojekta normas par patstāvīgās prakses tiesībām, kuras deputāti jau iepriekšējā sēdē ir atbalstījuši, skatot 24.pantu. Viņš norāda, ka panta pamatdoma ir noteikt, ka personas tiesības lietot arhitekta vai ainavu arhitekta profesionālo nosaukumu ir saistītas ar attiecīgas profesionālās kvalifikācijas esamību. Tāpat A.Ratniks skaidro, ka diskusijās par šo normu uzsvērta nepieciešamība novērst gadījumus, kuros personas maldinoši piesavinās arhitekta vai ainavu arhitekta profesionālo nosaukumu.

Komisijā notiek diskusija, kurā piedalās I.Stūre, O.Burovs, I.Līdaka, A.Ratniks, tostarp:

- *I.Stūre pauž viedokli, ka attiecībā uz profesionālā nosaukuma izmantošanu attiecīgais regulējums jau ir ietverts Reglamentēto profesiju un profesionālās kvalifikācijas atzīšanas likumā. Tas paredz, ka reglamentētajās profesijās profesionālie nosaukumi ir aizsargāti un tos drīkst lietot tikai personas, kurām ir attiecīgā profesionālā kvalifikācija. Vienlaikus viņa norāda, ka šādu normu ir iespējams ietvert arī attiecīgajā Likumprojektā, tomēr jāņem vērā, ka tā pēc būtības ir dublējoša norma;*
- *O.Burovs, A.Ratniks pieļauj attiecīgās normas atstāšanu Likumprojekta regulējumā;*
- *O.Burovs precizē, ka attiecībā uz I.Bērziņas priekšlikumu Nr.24 un Nr.25 iepriekš ticis apspriests, ka priekšlikums Nr.24 ir daļēji atbalstīts un tā saturs ietverts 24.pantā;*
- *A.Ratniks norāda, ka attiecīgais regulējums ir ietverts 24.pantā;*
- *O.Burovs ierosina pie priekšlikuma Nr.24 norādīt, ka tas ir daļēji atbalstīts un ietverts 24.pantā, piebilstot, ka tehniskie precizējumi par norādi uz attiecīgo priekšlikumu vēl tiks saskaņoti. Attiecībā uz priekšlikumu Nr.25 norāda, ka iepriekš izskanējis lūgums šo priekšlikumu atsaukt, tomēr, tā kā priekšlikuma iesniedzēja sēdē nepiedalās, šādu lūgumu šobrīd nav iespējams saņemt. Līdz ar to viņš aicina priekšlikumu neatbalstīt.*

Deputātiem nav iebildumu.
Komisija atbalsta priekšlikumu Nr.2 kā Komisijas priekšlikumu.
Komisija daļēji atbalsta priekšlikumu Nr.24 un iekļauj to Komisijas priekšlikumā.
Komisija neatbalsta priekšlikumu Nr.25.

Par Darba grupas priekšlikumu Nr.3 un deputātes I.Bērziņas priekšlikumu Nr.33, Nr.34, Nr.35 un Nr.36

O.Burovs skaidro, ka attiecīgajā Likumprojekta daļā ir veiktas būtiskas izmaiņas. Viņš norāda, ka viens no galvenajiem jautājumiem, ko iepriekš aktualizējuši Likumprojekta sākotnējās redakcijas oponenti, ir bijis saistīts ar Latvijas Sertificētu arhitektu kolēģijas izveidi. O.Burovs atgādina, ka jau sākotnēji ticis uzdots jautājums par nepieciešamību veidot atsevišķu kolēģiju tikai sertificētiem arhitektiem, vienlaikus saglabājot arī Latvijas Arhitektu savienību. Viņš atgādina, ka jau pirmajā Komisijas sēdē tika norādīts uz iespējamiem sarežģījumiem saistībā ar šādas institūcijas izveidi, tostarp uz tās kā atvasinātas publiskas personas statusu, kas radītu ievērojamu administratīvo slogu. Ņemot to vērā, pēc diskusijām un vienprātīgas vienošanās nolemts attiecīgo regulējumu no likumprojekta izslēgt. O.Burovs norāda, ka vienlaikus ir saglabāta Latvijas Arhitektu savienības loma. Darba grupā apspriesta arī iespēja, ka sertificēšanas funkciju teorētiski varētu īstenot arī citas institūcijas, tādēļ bijis svarīgi rast risinājumu, kas nodrošinātu Latvijas Arhitektu savienības kā vēsturiski nozīmīgas profesionālās organizācijas statusa saglabāšanu. O.Burovs informē, ka kompromisa rezultātā Likumprojektā paredzēts tieši noteikt, ka sertificēšanas tiesības ir Latvijas Arhitektu savienībai un Latvijas Ainavu arhitektu asociācijai. Tādējādi profesionālās sertificēšanas funkcija tiek nostiprināta šo organizāciju kompetencē, un netiek paredzēta iespēja to deleģēt citām institūcijām. Viņš norāda, ka šāds risinājums ir guvis attiecīgo organizāciju atbalstu. Turpinot skaidrojumu, O.Burovs norāda, ka diskusijas raisījis arī jautājums par sertificēšanas institūciju pieņemto lēmumu pārsūdzēšanas kārtību. Viņš atgādina, ka negatīvs lēmums par sertifikāta izsniegšanu ir administratīvais akts, kam ir jāparedz pārsūdzēšanas iespēja. Tika vērtēta iespēja noteikt augstāku iestādi valsts pārvaldē, tostarp Kultūras ministriju, tomēr secināts, ka tas

radītu papildu administratīvo slogu un prasītu resursus, kuru ministrijai nav. Ņemot to vērā, panākta vienošanās saglabāt divpakāpju sistēmu pašas profesionālās organizācijas ietvaros. Sertificēšanas institūcijas pieņemtos lēmumus būtu iespējams pārsūdzēt attiecīgās organizācijas noteiktā augstākā institūcijā vai arī vērsties tiesā. Uzsver, ka šāds risinājums ir saistīts ar iepriekš pieņemto lēmumu izslēgt būtisku daļu sākotnēji paredzētā regulējuma. Aicina Juridiskā biroja pārstāvi sniegt juridisku skaidrojumu un, ja nepieciešams, papildināt izklāstīto informāciju.

A.Ratniks skaidro, ka Komisijas priekšsēdētājs jau ir iezīmējis galvenos jautājumus, kas šajā kontekstā tika apspriesti Darba grupā. Viņš skaidro, ka Juridiskā biroja iebildumi pret kolēģijas izveidi bija saistīti ar to, ka valsts institūcijas un atvasinātas publiskas personas tiek veidotas valsts funkciju īstenošanai, savukārt nozares pašorganizācija pati par sevi nav valsts funkcija, kuras dēļ būtu nepieciešams veidot atsevišķu juridisku personu. Vienlaikus viņš norāda, ka par valsts funkciju ir uzskatāma profesionālās darbības sertificēšana un profesionālās prakses uzraudzība. Šie jautājumi tiek risināti nākamajos priekšlikumos, paredzot iespēju ar likumu deleģēt attiecīgo funkciju izpildi konkrētām institūcijām. Tādējādi tiek nodrošināta stabilāka un paredzamāka kārtība, vienlaikus novēršot nepieciešamību regulāri organizēt konkursus šo funkciju deleģēšanai vispārējā kārtībā. A.Ratniks piebilst, ka jautājumi par sertificēšanu vēl tiks detalizētāk skatīti turpmākajos priekšlikumos, taču jau šobrīd ir redzams, ka, atsakoties no kolēģijas izveides, Likumprojekts kļūst vienkāršāks un vieglāk piemērojams.

Komisijā notiek diskusija, kurā piedalās O.Burovs, I.Līdaka, A.Kursiša, tostarp, A.Kursiša informē par Latvijā sertificēto arhitektu skaitu, kā arī profesijā reģistrēto arhitektu kopskaitu, norādot uz profesionālās kopienas pārstāvniecību nozarē; par sertifikātu uzturēšanas praksi; par apstrīdēšanas procesu.

Deputātiem nav iebildumu.
Komisija atbalsta priekšlikumu Nr.3 kā Komisijas priekšlikumu.
Komisija neatbalsta priekšlikumu Nr.33, Nr.34, Nr.35 un Nr.36.

Par Darba grupas priekšlikumu Nr.4

O.Burovs informē, ka atbilstoši piedāvātajam regulējumam arhitektu sertificēšanu veic Latvijas Arhitektu savienība, savukārt ainavu arhitektu sertificēšanu veic Latvijas Ainavu arhitektu asociācija.

A.Ratniks skaidro, ka pantā ietverts deleģējums Ministru kabinetam noteikt sertificēšanas kārtību, tostarp jautājumus par sertifikātu izsniegšanu, darbības apturēšanu un anulēšanu. Viņš norāda, ka arī līdz šim šie jautājumi bija regulēti Ministru kabineta noteikumos. Lai gan Likumprojekta sākotnējā redakcija paredzēja šo regulējumu pārcelt uz likuma līmeni, Darba grupa vienojās, ka minētie jautājumi ir tehniska rakstura un tos lietderīgāk regulēt Ministru kabineta noteikumos, nevis detalizēti ietvert likumā. Norāda, ka panta otrajā daļā paredzēts pietiekami plašs deleģējums Ministru kabinetam attiecīgo jautājumu noregulēšanai. Savukārt panta trešajā daļā regulēta sertificēšanas institūciju pieņemto lēmumu apstrīdēšanas kārtība. Viņš skaidro, ka persona, kura nav apmierināta ar lēmumu par sertifikāta neizsniegšanu vai citu ar sertificēšanu saistītu lēmumu, var izvēlēties vai nu vērsties tieši tiesā, vai arī vispirms apstrīdēt lēmumu Latvijas Arhitektu savienībā vai Latvijas Ainavu arhitektu asociācijā. Atšķirībā no vispārējās kārtības, kurā lēmuma apstrīdēšana augstākā iestādē parasti ir obligāts priekšnoteikums vēršanās tiesā, šajā gadījumā Likumprojekts paredz personai plašākas izvēles iespējas.

O.Burovs norāda, ka attiecīgais risinājums ir līdzīgs kā būvinženieru sertificēšanas regulējumā, un aicina atbalstīt darba grupas priekšlikumu. Vaicā, vai par to ir jautājumi.

D.Melnalksnis norāda, ka viņam nav iebildumu pret piedāvāto regulējumu, vienlaikus uzdod precizējošus jautājumus lietoto terminoloģiju "arhitekts" un "ainavu arhitekts", kā arī

– "sertificēts arhitekts" un "sertificēts ainavu arhitekts". Vaicā, vai, ņemot vērā iepriekš skatīto regulējumu par arhitekta un ainavu arhitekta patstāvīgās prakses tiesībām, šie termini pēc būtības apzīmē vienu un to pašu.

A.Ratniks skaidro, ka sertificētam arhitektam ir plašākas tiesības darboties būvniecības procesā, jo sertifikāts dod tiesības veikt noteiktas profesionālās darbības, vienlaikus viņš uzsver, ka arī arhitekts bez sertifikāta var veikt dažādas profesionālās darbības arhitektūras jomā, taču viņa tiesību apjoms ir šaurāks.

Deputātiem nav iebildumu.

Komisija atbalsta priekšlikumu Nr.4.

Par Darba grupas priekšlikumu Nr.5 un deputātes I.Bērziņas priekšlikumu Nr.40

A.Ratniks skaidro, ka attiecīgajā pantā ir noteikti vispārējie principi sertificēta arhitekta un sertificēta ainavu arhitekta profesionālajai darbībai. Viņš norāda, ka šis regulējums pēc būtības saglabā Likumprojektā sākotnēji ietverto pieeju, taču tas ir saīsināts un vispārināts.

O.Burovs ierosina, ka Darba grupas priekšlikums ir atbalstāms, un vaicā, kāds lēmums būtu pieņemams attiecībā uz priekšlikumu Nr.40.

A.Ratniks skaidro, ka gadījumā, ja Komisija atbalsta nākamo Darba grupas priekšlikumu, priekšlikums Nr.40 tajā būs ietverts.

Deputātiem nav iebildumu.

Komisija atbalsta priekšlikumu Nr.5.

Par Darba grupas priekšlikumu Nr.6

A.Ratniks skaidro, ka attiecīgajā pantā nostiprināts princips, ka arī pēc sertifikāta saņemšanas sertificētu arhitektu un sertificētu ainavu arhitektu profesionālo darbību uzrauga tās pašas profesionālās organizācijas, kuras ir veikušas viņu sertificēšanu. Viņš norāda, ka salīdzinājumā ar Likumprojekta sākotnējo redakciju ir pārskatīta arī pieeja atbildības regulējumam. Sākotnēji paredzētais jēdziens "disciplinārsodi" no regulējuma ir izslēgts. Tā vietā noteikts, ka gadījumos, kad sertificēšanas institūcija konstatē profesionālās darbības neatbilstību normatīvo aktu prasībām vai profesionālās ētikas normām, tā, individuāli izvērtējot pārkāpuma smagumu, var piemērot attiecīgus pasākumus. Skaidro, ka šādi pasākumi var ietvert brīdinājuma izteikšanu, brīdinājumu ar pienākumu veikt kompetences pārbaudi, kā arī sertifikāta darbības apturēšanu uz noteiktu laiku. Vienlaikus Likumprojektā netiek detalizēti noteikti kritēriji katra pasākuma piemērošanai, atstājot to konkrētā gadījuma individuālam izvērtējumam sertificēšanas institūcijas kompetencē.

D.Melnalksnis vaicā, vai sertifikāta darbības apturēšana uz laiku ietver arī pilnīgu sertifikāta darbības apturēšanu.

A.Ratniks skaidro, ka šajā gadījumā kā sava veida disciplināra rakstura ietekmēšanas līdzekli var piemērot tikai sertifikāta darbības apturēšanu uz laiku. Savukārt jautājums par sertifikāta darbības apturēšanu vispārīgā nozīmē jau ir ietverts iepriekš atbalstītajā regulējumā par sertificēšanu, un attiecīgā kārtība tiek noteikta Ministru kabineta noteikumos.

O.Burovs rezumē viedokļus un aicina atbalstīt Darba grupas priekšlikumu.

Deputātiem nav iebildumu.

Komisija atbalsta priekšlikumu Nr.6.

Par Darba grupas priekšlikumu Nr.7

O.Burovs izformē par priekšlikumu izslēgt līdzšinējo 27., 28., 29., 30. un 31.pantu.

A.Ratniks skaidro, ka attiecīgais regulējums aptver visu to saturu, kas tiek deleģēts Ministru kabineta noteikumiem un kas līdz šim jau ir bijis tajos ietverts. Savukārt daļa regulējuma saīsinātā formā jau ir nostiprināta Komisijas iepriekš atbalstītajos pantos.

Deputātiem nav iebildumu.
Komisija atbalsta priekšlikumu Nr.7.

Noslēgumā O.Burovs informē, ka darba grupa plāno sanākt piektdien plkst. 12.00 un pauž cerību, ka tā būs pēdējā Darba grupas sanāksme šī Likumprojekta izskatīšanas gaitā. Viņš norāda, ka vēl nav izskatīti atsevišķi jautājumi, kas jāizvērtē gan Darba grupai, gan Komisijai. Pirmkārt, paredzēts atgriezties pie panta par likumā lietotajiem terminiem. Tāpat varētu būt nepieciešams izveidot jaunu pantu par atbildīgajām institūcijām un pilnvarotajām nevalstiskajām organizācijām, kā arī precizēt Kultūras ministrijas pienākumus. Viņš norāda, ka Kultūras ministrija gatavo attiecīgu priekšlikumu un Darba grupā paredzēts skatīt redakcionālu precizējumu, kas saistīts ar ministrijas kompetences formulējumu. Tāpat tiek aktualizēts arī jautājums par ainavu politikas kompetenci. O.Burovs informē, ka nākamais Darba grupā vēl būs jāapspriež regulējums par terminu "arhitektu birojs" un "ainavu arhitektu birojs" lietošanu. Šajā jautājumā ir paredzētas papildu diskusijas. Norāda, ka pēc šo jautājumu izskatīšanas atliks vienīgi pārejas noteikumu apspriešana. Viņš pauž pārliecību, ka piektdien būs iespējams pabeigt galvenos Darba grupas uzdevumus. Vienlaikus viņš informē, ka nepieciešamības gadījumā varētu tikt sasaukta vēl viena Darba grupas sēde pirmdien. Tāpat O.Burovs informē, ka uz nākamo Komisijas sēdi tiks sagatavota aktualizēta priekšlikumu tabula, kas ļaus operatīvi pabeigt Likumprojekta izskatīšanu. Pēc tam deputātiem būs iespēja vēlreiz kopumā pārrunāt Likumprojektu un tā regulējumu. Noslēgumā O.Burovs aicina deputātus iepazīties ar jaunāko Likumprojekta redakciju un skaidrot tās saturu arī savās frakcijās. Viņš uzsver, ka Darba grupā par katru pantu ir notikušas detalizētas diskusijas un visi priekšlikumi ir rūpīgi vērtēti sadarbībā ar Juridisko biroju.

O.Burovs paziņo Komisijas sēdi par slēgtu.

Komisijas priekšsēdētājs *(personiskais paraksts)* O.Burovs

Priekšsēdētāja biedrs *(personiskais paraksts)* I.Līdaka